

SPIS ZAWARTOŚCI OPRACOWANIA.

strona :

CZĘŚĆ OPISOWA PROJEKTU.

I. WSTĘP – DANE OGÓLNE

1. Przedmiot opracowania	3
2. Podstawa opracowania	3
3. Zakres opracowania	3

II. OPIS TECHNICZNY

1. ROZWIĄZANIA PROJEKTOWE	3
1.1. Stan istniejący	3
1.2. Założenia	4
1.3. Bilans mocy	4
1.4. Instalacja zasilająca rozdzielnicę RW	5
1.5. Instalacje elektryczne w węźle cieplnym	5
1.6. Instalacja połączeń wyrównawczych	6
1.7. Ochrona przeciwporażeniowa	6
2. OBLICZENIA	6
3. PRÓBY I BADANIA	7
4. WYTYCZNE DOTYCZĄCE REALIZACJI ROBÓT ORAZ BIOZ.	7
5. UWAGI KOŃCOWE	8

III. ZAŁĄCZNIKI

1. WYKAZ MATERIAŁÓW PODSTAWOWYCH	

IV. CZĘŚĆ RYSUNKOWA PROJEKTU.

E-01/4 – Sytuacja

E-02/4 – Linia zasilająca

E-03/4 – Instalacje elektryczne w węźle cieplnym

E-04/4 – Schemat zasilania

CZĘŚĆ OPISOWA PROJEKTU.

I. WSTĘP - DANE OGÓLNE.

1. PRZEDMIOT OPRACOWANIA

Przedmiotem niniejszego opracowania jest projekt budowlany instalacji elektrycznych dla projektowanego układu grzewczego ciepłej wody użytkowej opartego na pompach ciepła oraz kompaktowym węźle cieplnym w obiekcie szkolnym Szkoły Podstawowej nr 3 i Gimnazjum nr 1 w Ozimku przy ul. Korczaka 12-14. Inwestorem jest Urząd Miasta i Gminy Ozimek, 46-040 Ozimek, ul. Ks. J.Dzierżonia 48.

2. PODSTAWA OPRACOWANIA

Podstawą opracowania jest umowa zawarta z Inwestorem, uzgodnienia z Inwestorem i Użytkownikiem obiektu, projekt budowlany branży instalacyjno-sanitarnej, projekt techniczny instalacji elektrycznych w budynku szkoły z 1987 roku, aktualna umowa sprzedaży energii elektrycznej i świadczenia usług przesyłowych z 27.05.2005, inwentaryzacja stanu istniejącego, aktualne przepisy i normy, wytyczne producentów urządzeń.

3. ZAKRES OPRACOWANIA

Niniejsze opracowanie zakresem obejmuje instalację elektryczną zasilania układu przygotowania ciepłej wody użytkowej w części zasilanej układem pomp ciepła oraz kompaktowym węzłem cieplnym. Opracowanie obejmuje także wymianę instalację oświetlenia i siły w pomieszczeniu węzła cieplnego. Opracowanie nie obejmuje instalacji elektrycznych związanych z przygotowaniem ciepłej wody użytkowej w oparciu o układ solarny, co jest przedmiotem odrębnego opracowania. Opracowanie nie obejmuje instalacji elektrycznych związanych z fabrycznym wyposażeniem pomp ciepła oraz kompaktowego węzła cieplnego (np. montaż regulatorów, pomp obiegowych, czujników temperatury). Opracowanie nie obejmuje ewentualnych robót wskazanych przez „EnergiaPro” S.A związanych ze zwiększeniem mocy przyłączeniowej i umownej.

II. OPIS TECHNICZNY.

1. ROZWIĄZANIA PROJEKTOWE.

1.1 STAN ISTNIEJĄCY

Szkoła zasilana jest w energię elektryczną z rozdzielni niskiego napięcia stacji transformatorowej oznaczonej jako S-847 wbudowanej w środkową część budynku. Rozdzielnia średniego napięcia, transformator (15kV/0,4 KV, 400 kVA) oraz rozdzielnia niskiego napięcia stacji transformatorowej eksploatowane są przez „EnergiaPro” S.A. Ze stacji S-847 poza szkołą zasilany jest tylko jeden obiekt o mocy umownej około 40 kW. W wydzielonym pomieszczeniu przy stacji transformatorowej znajduje się 10-polowa rozdzielnia główna szkoły RG, z której wyprowadzone są

linie zasilające poszczególne rozdzielnice piętrowe szkoły. Moc obliczeniowa rozdzielnic głównej wynosi 246 kW (dane z projektu technicznego z roku 1987). W polu nr 2 znajduje się rozliczeniowy półpośredni układ pomiarowy wyposażony obecnie w przekładniki prądowe 200/5A, a w polach nr 7 i 8 znajdują się wolne pola odbiorcze wyposażone w rozłączniki i podstawy bezpiecznikowe 200A. Zgodnie z aktualnie obowiązującą umową sprzedaży energii elektrycznej i świadczenia usług przesyłowych moc przyłączeniowa wynosi 110 kW, moc umowna 60 kW.

Węzeł cieplny wyposażony jest w rozdzielnicę wykonaną ze skrzynek żeliwnych zasilaną kablem YAKY 4*10 mm² z pola nr 1 rozdzielni głównej. Węzeł wyposażony jest w instalację oświetleniową, gniazd wtykowych oraz zasilania i sterowania 2 pomp obiegowych o mocy 2,2 kW każda. Instalacje wykonane są w układzie sieciowym TN-C. Instalacja zasilająca oraz instalacje w węźle nie spełniają wymagań obecnie obowiązujących przepisów.

1.2 ZAŁOŻENIA

Zgodnie z założeniami technologicznymi (patrz rysunek nr IS-07/7 w projekcie instalacji sanitarnych) układ przygotowania ciepłej wody składać się będzie z instalacji solarnej (objęta odrębnym opracowaniem), dwóch pomp ciepła oraz kompaktowego węzła cieplnego zasilanego z miejskiej sieci ciepłowniczej. Współpraca poszczególnych układów odbywać się będzie w sterowaniu ręcznym wg wytycznych części instalacyjnej. Pomieszczenie węzła cieplnego wyposażone jest w instalację elektryczną oświetleniową i gniazd wtykowych. Ze względu na niezgodności z obecnymi przepisami instalacje w węźle należy całkowicie wymienić. Instalacje w niniejszym opracowaniu zostały dobrane na podstawie wytycznych w części instalacyjnej projektu oraz wytycznych producentów urządzeń.

1.3. BILANS MOCY.

Projektowane urządzenia i instalacje:

pompy ciepłe	- 2 szt * 30,0 kW =	60,0 kW
kompaktowy węzeł cieplny	- 1 szt * 2,0 kW =	2,0 kW
pompy PO1 (2)	- 2 szt * 1,3 kW =	2,6 kW
układ solarny	- 1 szt * 2,5 kW =	2,5 kW (rezerwa)
oświetlenie węzła	- 9 szt * 0,1 kW =	0,9 kW
gniazda wtykowe	=	2,0 kW
rezerwa na dodatkowe urządzenia	=	2,0 kW
	Razem =	72,0 W, przyjęto 70,0 kW

Moc umowna dla obecnych instalacji elektrycznych w szkole wynosi 60 kW.

Razem moc umowna konieczna dla instalacji istniejących i projektowanych wynosi 130 kW.

Z bilansu mocy wynika, że na potrzeby istniejących i projektowanych urządzeń zamontowanych w węźle cieplnym konieczna jest moc w wysokości 130 kW. Obecna moc umowna wynosi 60 kW, Przed przystąpieniem do realizacji zadania Inwestor lub Użytkownik powinien wystąpić do „EnergiaPro” S.A. z wnioskiem o zwiększenie mocy przyłączeniowej budynku szkoły do 130 kW (z obecnej wielkości 110 kW) oraz o zwiększenie mocy umownej do 130 kW (z obecnej wielkości 60 kW). Zwiększenie mocy przyłączeniowej nie spowoduje konieczności przebudowy

rozdzielniczy głównej szkoły, ponieważ obecnie projektowana moc przyłączeniowa jest niższa od zaprojektowanej w 1987 roku mocy obliczeniowej dla tej rozdzielniczy.

1.4. INSTALACJA ZASILAJĄCA ROZDZIELNICĘ RW.

W węźle cieplnym należy zdemontować istniejącą rozdzielnicę. Istniejącą linię zasilającą należy trwale odłączyć w rozdzielni głównej RG. W pomieszczeniu węzła należy zamontować projektowaną rozdzielnicę w obudowie min IP44 oznaczoną jako RW, wykonaną wg schematu zasilania (rysunek E-04/4). Linię zasilającą należy wykonać kablem YKXS 5*50 mm² układanym w projektowanych korytkach kablowych metalowych perforowanych o szer 100mm. Na odcinku korytek przebiegającym przez strefy komunikacyjne ogólnodostępne korytka należy osłonić perforowanymi pokrywami i dodatkowo zabezpieczyć przed łatwym demontażem pokryw (np. poprzez zastosowanie fabrycznych zamków lub zaciśnięcie opaskami kablowymi). Przejścia przez ściany należy prowadzić w przepustach i uszczelnić. Projektowany kabel należy wpiąć do wolnego odpływu w polu nr 7 i wyposażyć we wkładki bezpiecznikowe typu BM In=160A. Przed włączeniem należy dokonać przeglądu stanu technicznego rozdzielniczy RG, a w szczególności wyposażenia nie użytkowanego pola nr 7 i w razie potrzeby wymienić niesprawne elementy. Trasa kabla zasilającego przedstawiona jest na rysunku E-02/4.

1.5. INSTALACJE W WĘZLE CIEPLNYM.

Istniejące instalacje w pomieszczeniu węzła cieplnego należy całkowicie zdemontować. Zasilanie projektowanych urządzeń należy wykonać przewodami określonymi na schemacie zasilania (rys. E-04/4). Przewody należy układać na korytkach metalowych ocynkowanych perforowanych szer. 100mm i 50 mm oraz w rurach osłonowych po konstrukcjach. Przewody oraz urządzenia należy montować w sposób uniemożliwiający uszkodzenie izolacji oraz obudów, w tym od podwyższonej temperatury. Przewody obwodów 400/230VAC i sterowniczych lub sygnalizacyjnych o niższym napięciu należy układać w niezależnych korytkach i rurach osłonowych. Ze względu na projektowany kable zasilający do pomp cieplnych inny, niż podano w wytycznych producenta (projektowany 5*16mm², wg wytycznych 5*6 mm²), na etapie zamawiania pomp należy uzgodnić montaż listwy zaciskowej umożliwiającej podłączenie projektowanego przewodu.

W węźle cieplnym projektuje się montaż 9 szt nowych opraw oświetleniowych typu OPK-236, w tym 1 szt wyposażoną w 1 godzinny moduł oświetlenia awaryjnego. Minimalne natężenie oświetlenia ogólnego wynosi 200 lx (zgodnie z PN-EN 12464-1). Rozmieszczenie opraw należy dostosować na etapie montażu do rzeczywistego rozmieszczenia urządzeń i instalacji cieplnych w węźle. Ponadto zaprojektowano serwisowe gniazdo 3-fazowe oraz gniazda 1-fazowe 230V i 24V. Przewody należy układać w korytkach kablowych metalowych (np. wspólnych z przewodami zasilającymi urządzenia) oraz w rurkach PVC. Należy stosować osprzęt instalacyjny bryzgoszczelny. Przewody należy wprowadzać do urządzeń w sposób uniemożliwiający przedostawanie się wody i wilgoci. Wszystkie przewody powinny posiadać izolację 450/750V.

Instalacje elektryczne w pomieszczeniu węzła cieplnego przedstawione zostały na rys. E-3/04.

1.6. POŁĄCZENIA WYRÓWNAWCZE.

W pomieszczeniu węzła cieplnego należy wykonać główną szynę uziemiającą PE z bednarki ocynkowanej 25*3mm. Szynę PE należy podłączyć poprzez złącze kontrolne z istniejącą częścią podziemną instalacji piorunochronnej, a w przypadku zmierzonej niedostatecznej rezystancji uziemienia ($t_j > 20 \text{ Ohm}$) należy wykonać dodatkowe uziemienia szpilkowe. Do głównej szyny uziemiającej należy podłączyć poprzez połączenia wyrównawcze: korytka kablowe, zacisk PE rozdzielnicy RW, wszystkie instalacje wykonane z rur metalowych, zbiorniki, obudowy, konstrukcje wsporcze oraz inne elementy metalowe znajdujące się w pomieszczeniu węzła cieplnego. Połączenia wyrównawcze należy wykonać przewodem LgYżo 16 mm². Główną szynę wyrównawczą należy oznaczyć barwą żółto-zieloną.

1.7. OCHRONA PRZECIWPORAŻENIOWA

Ochrona przeciwporażeniowa instalacji zrealizowana jest poprzez:

- 1/ Wykonanie instalacji w układzie sieciowym TN-S,
- 2/ Zabezpieczenie całości instalacji wyłącznikiem różnicowoprądowym o prądzie zadziałania 30 mA zapewniającym samoczynne i wyłączenie zasilania w czasie do 0,2 sek,
- 3/ Zabezpieczenie obwodów odbiorczych wyłącznikami instalacyjnymi zapewniającymi samoczynne wyłączenie zasilania w czasie do 0,2 sek.,,
- 4/ Podłączenie przewodów ochronnych do wszystkich zacisków ochronnych urządzeń i obudów
- 5/ Wykonanie połączeń wyrównawczych do szyny uziemiającej w węźle cieplnym pomiędzy wszystkimi instalacjami i konstrukcjami metalowymi
- 6/ Zastosowanie obudów II klasy ochronności.

2. OBLICZENIA

- 1/ Dobór linii zasilającej rozdzielnicę RW
  - a/ moc urządzeń węzła cieplnego przyłączonych do rozdzielnicy RW = 70,0 kW
  - b/ wyliczony prąd obciążenia $I_B = 115 \text{ A}$
przyjęto kabel YKXS 5*50 mm² o prądzie obciążenia długotrwałego $I_z = 192 \text{ A}$
zabezpieczenie linii zasilającej do RW wynosi $I_n = 160 \text{ A}$ o prądzie zadziałania $I_2 = 256 \text{ A}$
warunki: $I_B < I_n < I_z$ oraz $I_2 < 1,45 * I_z$ są spełnione
  - c/ spadek napięcia
 $L = 63 \text{ m}$, wyliczony spadek napięcia wynosi $dU\% = 1,4 \% < 3 \%$
  - d/ wniosek – linię zasilającą rozdzielnicę RW dobrano prawidłowo zgodnie z wymaganiami norm PN-IEC 60364-523 i PN-IEC 60363-4-43 oraz ze względu na dopuszczalny spadek napięcia
- 2/ Dobór linii zasilającej pompę ciepłą PC-1 (PC-2)
  - a/ maksymalna moc elektryczna pompy ciepła = 30,0 kW
  - b/ wyliczony prąd obciążenia $I_B = 50 \text{ A}$
przyjęto - kabel NYY-J 5*16 mm² o prądzie obciążenia długotrwałego $I_z = 80 \text{ A}$
zabezpieczenie linii zasilającej do PC-1(2) wynosi $I_n = 63 \text{ A}$ o prądzie zadziałania $I_2 = 91 \text{ A}$
warunki: $I_B < I_n < I_z$ oraz $I_2 < 1,45 * I_z$ są spełnione
  - c/ spadek napięcia

$L = 15 \text{ m}$ (do pompy PC-2), wyliczony spadek napięcia wynosi $dU\% = 0,3\% < 3\%$

- . d/ wniosek – linie zasilające pomp ciepła dobrano prawidłowo zgodnie z wymaganiami norm PN-IEC 60364-523 i PN-IEC 60363-4-43 oraz ze względu na dopuszczalny spadek napięcia
- 3/ Skuteczność ochrony przeciwporażeniowej:
  - Rozdzielnica RW
  - a/ zabezpieczenie obwodu BM 160A, prąd wyłączający $I_B = 1900 \text{ A}$ (dla $t_{wył} < 0,2 \text{ s}$)
  - b/ rezystancja pętli zwarcia $Z_s = 0,06 \text{ Ohm}$
  - c/ warunek: $Z_s * I_B < U_o$ ($U_o = 230 \text{ V}$) spełniony
  - Pompa ciepła PC-2
  - a/ zabezpieczenie obwodu S303C63A, prąd wyłączający $I_B = 630 \text{ A}$ (dla $t_{wył} < 0,1 \text{ s}$)
  - b/ rezystancja pętli zwarcia $Z_s = 0,1 \text{ Ohm}$
  - c/ warunek: $Z_s * I_B < U_o$ ($U_o = 230 \text{ V}$) spełniony
- Wniosek – zgodnie z normą PN-IEC 60363-4-41 warunek skuteczności ochrony przeciwporażeniowej poprzez samoczynne wyłączenie zasilania w czasie krótszym niż $0,2 \text{ s}$ jest spełniony

3. PRÓBY I BADANIA

. Przed oddaniem do eksploatacji należy wykonać pomiary kontrolne odbiorcze rezystancji uziemienia, skuteczności ochrony przeciwporażeniowej oraz rezystancji izolacji przewodów zgodnie z normą PN-IEC 60364-6-61. Podczas rozruchu instalacji, podczas którego należy sprawdzić prawidłowość działania poszczególnych elementów i urządzeń, prawidłowość działania całego układu oraz dokonać pomiaru obciążenia kabli i przewodów. Z prób funkcjonalnych oraz pomiarów kontrolnych należy sporządzić protokoły, które należy dołączyć do protokołu odbioru całego zadania.

4. WYTYCZNE DOTYCZĄCE REALIZACJI ROBÓT ORAZ BIOZ.

- 1/ Całość instalacji należy wykonać zgodnie z niniejszym projektem, wiedzą techniczną (w tym z „Warunkami technicznymi wykonania i odbioru robót budowlano-montażowych - Tom V Instalacje elektryczne”), przepisami Prawa Budowlanego (w tym rozporządzeniami wykonawczymi), aktualnymi normami oraz instrukcjami montażu i obsługi urządzeń
- 2/ Przed zamówieniem urządzeń należy uzgodnić z dostawcami aktualną kompletację. W szczególności uwaga dotyczy pomp ciepła, gdzie należy uzgodnić sposób podłączenia kabla $5*16 \text{ mm}^2$ (wg wytycznych fabrycznych do urządzenia przewidziano przewód $5*6 \text{ mm}^2$)
- 3/ Zmiany w projekcie należy uzgodnić z Projektantem oraz Inwestorem (Inspektorem Nadzoru Inwestorskiego) uzyskując stosowne zapisy, rysunki zamienne, obliczenia itd
- 4/ Wszystkie roboty zanikowe powinny podlegać odbiorom częściowym, a protokoły z tych odbiorów powinny być dołączone do protokołu odbioru całego zadania,
- 5/ Przed rozpoczęciem robót Wykonawca (Kierownik Robót) jest zobowiązany sporządzić plan bezpieczeństwa i ochrony zdrowia (zgodnie z art. 21a Ustawy – Prawo Budowlane z dn. 07 lipca 1997 r. z późniejszymi zmianami oraz zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury Dz.U. nr 120 poz. 1126 z dnia 23.06.2003 r.
- 6/ Przed przystąpieniem do prac należy uzgodnić z kierownikiem robót branżowych (lub kierownikiem budowy) harmonogram robót, ich zakresy oraz dokonać przyjęcia terenu budowy w zakresie prowadzonych robót,

7/ Prace montażowe i pomiarowe instalacji elektrycznych powinny być wykonywane przez osoby posiadające odpowiednie uprawnienia wykonawcze w zakresie instalacji elektrycznych.

8/ Wszelkie prace budowlane należy wykonywać zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania robót budowlanych (Dz.U. nr 47 poz. 401 z dnia 06.02.2003 r)

9/ Podczas realizacji robót Wykonawca powinien przestrzegać przepisów dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy oraz przepisów obowiązujących w obiekcie, w którym prowadzone są roboty. W szczególności Wykonawca ma obowiązek zadbać, aby jego pracownicy nie wykonywali pracy w warunkach niebezpiecznych, szkodliwych dla zdrowia oraz niespełniających odpowiednich wymagań sanitarnych.

5. UWAGI KOŃCOWE

Wykonawcy, koniecznie powinni stosować materiały, urządzenia i wyroby budowlane dopuszczone do stosowania i spełniające wymogi wynikające z obowiązujących norm i przepisów (w tym Ustawy o wyrobach budowlanych z dnia 16 kwietnia 2004 r).

Autorzy niniejszego opracowania dopuszczają zastosowanie innych niż przyjęte w dokumentacji projektowej, systemów, urządzeń i materiałów pod warunkiem zamiany ich na równorzędne lub lepsze.

OPRACOWAŁ :